

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/29/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4220205126
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrea Szombathová Poláková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2024:4220205126.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej a členiek senátu Mgr. Ingrid Vallovej a JUDr. Kataríny Marčekovej, v spore žalobcov: 1. A. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. D., B. XX, 2. E. E. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. D., B. XX, 3. A. F., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. D., C. XXXX/XX, všetci zastúpení JUDr. Jozefom Chmurom, advokátom, so sídlom Košice, Zvonárska 8, proti žalovaným: 1. Parcel Service Komárno, s. r. o., so sídlom Komárno, Bratislavská cesta 1803, IČO: 36 545 511, zastúpený JAVOR - TOKÁR, advokátska kancelária, s. r. o., Bratislava, Stará Vajnorská 37, IČO: 36 264 750, 2. Generali Česká pojišťovna a. s., Praha, Spálená 75/16, Česká republika, IČO: 45 272 956, konajúca prostredníctvom Generali Poist'ovňa, pobočka poisťovne z iného členského štátu, so sídlom Bratislava-Karlova Ves, Lamačská cesta 3/A, IČO: 54 228 573, zastúpený advokátskou kanceláriou MST PARTNERS, s. r. o., Bratislava, Laurinská 3, IČO: 36 861 545, o náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 9 000 eur, o odvolaniach žalovaných v 1. rade a 2. rade proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 24. októbra 2022 č. k. 10C/46/2020–389 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutom vyhovujúcom výroku (I.) a vo výroku o náhrade trov konania (III.) potvrdzuje.

Žalobcom v 1., 2. a 3. rade voči žalovaným v 1. a 2. rade priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1.1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovaným v 1. a 2. rade povinnosť zaplatiť žalobkyni v 1. rade náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1.250 eur, žalobcovi v 2. rade náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1.250 eur a žalobkyni v 3. rade náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 500,- eur, do 15 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká povinnosť druhého žalovaného v rozsahu poskytnutého plnenia. Vo zvyšnej časti žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žalobcom v 1., 2. a 3. rade proti žalovaným v 1. a 2. rade priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil čl. 1 ods. 2, čl. 16 ods. 2 Ústavy SR, hlavy I čl. 8 od. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd z 4. 11. 1950, čl. 10 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (zák. č. 23/1991 Zb.), § 4 ods. 1 písm. c/, e/, f/ zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 11, § 13 ods. 1 až 3, § 16, § 420 ods. 2, § 427 ods. 1, § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 4 ods. 1, ods. 2 písm. a/, § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a § 193 veta tretia CSP. Uviedol, že žalobcovia v 1. až 3. rade sa podanou žalobou domáhali zaplata náhrady nemajetkovej ujmy, a to žalobkyni v 1. rade v sume 3.500 eur, žalobcovi v 2. rade v sume 3.500 eur a žalobkyni v 3. rade v sume 2.000 eur. Svoju žalobu odôvodnili tak, že dňa 29. 11. 2018 o cca 17.40 hod. riadil zamestnanec spoločnosti Parcel Service Komárno, s. r. o. G. H. I. osobné motorové vozidlo značky Volvo XC 90 po C. ulici v meste C. D., kde v blízkosti

odbočky k D. J. na C. ulici v rozpore s ustanovením § 4 odsek 1 písmeno č) zákona č. 8/2009 Z. z. nevenoval dostatočnú pozornosť riadeniu tohto vozidla, v dôsledku čoho v rozpore s ustanovením § 4 odsek 1 písm. f) uvedeného zákona narazil do poškodených chodcov maloletého K. B., narodeného XX. XX. XXXX, bytom C. D., B. XX, A. F. narodenej XX. XX. XXXX, bytom C. D., C. XXXX/XX a maloletej F. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. D., B. XX, prechádzajúcich cez cestu po vyznačenom priechode pre chodcov, následkom čoho maloletý K. B. utrpel difúzne axonálne poraneniu mozgu, zlomeninu pravej kľúčnej kosti a poraneniu rohovky oboch očí - keratopatiu s predpokladanou dobou liečenia v trvaní viac ako 6 mesiacov, poškodená A. F. utrpela tržno-zmliaždenú ranu na temene hlavy vpravo, zlomeninu pravej kľúčnej kosti, zlomeniny panvových kostí vpravo (pravej krížovej kosti a lonovej kosti), zlomeninu jedného rebra vpravo a pomliaždenie pravých pľúc s predpokladanou dobou liečenia v trvaní 10 až 12 týždňov a maloletá F. B. utrpela otras mozgu, odreninu v ľavej spánkovej oblasti hlavy, na chrbte ľavej ruky, na ľavom kolene a na chrbte ľavej nohy s dobou liečenia v trvaní 14 dní. Za uvedené bol odsúdený G. H. I. rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 2T/108/2019 zo dňa 05. 02. 2020, pričom mu bol uložený trest 18 mesiacov s odkladom so skúšobnou dobou 30 mesiacov, trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlo na dobu 4 rokov. Uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 2To/43/2020 zo dňa 12. 08. 2020 bolo podané odvolanie obžalovaným zamietnuté, pretože nie je dôvodné. Parcel Service Komárno, s. r. o. ako prevádzkovateľ motorového vozidla uzavretú poisťnú zmluvu o zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel so žalovanou v 2. rade - spoločnosťou Generali Poisťovňa, a. s. V konaní o ochrane osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je pasívne vecná legitímácia žalovanej v 2. rade, ktorá bola v čase dopravnej nehody poisťovateľkou zodpovedného subjektu (žalovaná 1) nepochybne daná podľa § 154 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Žalobcovia si neuplatnili žalobný nárok v súvislosti s nárokmi na náhradu škody na zdraví a sťažením spoločenského uplatnenia, nakoľko tie boli maloletým (K. a F.), ako aj A. F. uhradené na základe uplatnených nárokov poškodených smerovaných škodcovi a jeho poisťovni. Žalobný návrh sa opiera o nárok žalobcov na základe zásahu do ich nemajetkovej osobnostnej sféry, nakoľko ujma im bola spôsobená dopravnou nehodou ako následok, ktorý sa prejavuje v ich osobnostnom a rodinnom živote pri bežnom obsahu napĺňania rodinného života. Pri dopravnej nehode deti rodičov B. ako žalobcov utrpeli vážne zranenia, pričom K. bol bezprostredne po nehode oživovaný a došlo u neho k život ohrozujúcim zraneniam hlavy, a takisto stará matka detí K. a F. utrpela mnohopočetné zranenia. K. taktiež utrpel zranenia oka, ktoré nie je stále vyliečené a pravdepodobne ho bude sprevádzať až do konca života. F. utrpela zranenia, z ktorých sa fyzicky zotavila, psychicky bol jej stav po nehode zlý, že musela navštevovať psychológa. A. F. ako stará mama oboch zranených detí a mama A. utrpela mnohopočetné zlomeniny. Uvedenou dopravnou nehodou došlo k zásahu do súkromného a rodinného života žalobcov, a teda aj k zásahu do ich osobnostnej sféry, ktorá požíva ochranu v zmysle ust. § 11 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka. Rovnaká situácia vznikla vo vzťahu k mame žalobkyne A. - A., nakoľko ako osoba v dôchodkovom veku, ktorá pomáhala rodičom so starostlivosťou s deťmi, utrpela závažné zranenia. Posúdiac okolnosti daného následku dopravnej nehody a jej dopad na súkromný a rodinný život žalobcov, je nepochybne, že následky poškodenia zdravia oboch detí a ich starej mamy a dopad tejto udalosti na súkromný a rodinný život všetkých žalobcov sú v rozmeroch, kedy rodičia každodenne musia riešiť fyzický stav K. a psychický stav oboch detí a psychický stav starej mamy.

1.2. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalovaný v 1. rade je v konaní pasívne legitimovaným subjektom, zodpovedným za neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcov, ktorý bol vyvolaný osobitnou povahou prevádzky osobného motorového vozidla, ktoré v čase predmetnej dopravnej nehody viedol vodič G. H. I.. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo 228/2012, ak podľa okolností konkrétneho prípadu zodpovedá poškodenému za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla prevádzkovateľ vozidla, potom za použitia analógie (§ 853 Občianskeho zákonníka) zodpovedá tento prevádzkovateľ (aj) za nemajetkovú ujmu spôsobenú na chránených osobnostných právach fyzickej. Obrana žalovaného v 1. rade založená na tvrdení, že by mala byť žalovaná len poisťovňa, teda žalovaný v 2. rade, je nedôvodná.

1.3. Pre posúdenie otázky pasívnej legitímácie žalovaného v 2. rade, ako uviedol Najvyšší súd SR v rozsudku sp. zn. 6MCdo/1/2016 zo dňa 31. 07. 2017, je rozhodujúce riešenie otázky, čo treba rozumieť pod pojmom škoda, použitým v § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. Pre účely tohto zákona treba pojem škoda vykladať extenzívne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj nemajetkovú ujmu, ktorej náhrada patrí pozostalým (po blízkej osobe, usmrtenej pri dopravnej nehode v súvislosti s prevádzkou motorového vozidla) z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do

osobnostných práv, spočívajúci v zásahu do ich práva na súkromný a rodinný život. Účelom poistenia za škody spôsobené prevádzkou motorových vozidiel je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou. Aj podľa dôvodovej správy k zodpovednostnému zákonu je usmrtenie pri dopravnej nehode najzávažnejším dôsledkom tejto udalosti. Pokiaľ podľa súdnej praxe usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia. Takýto rozširujúci výklad pojmu škody je pritom aj ústavne konformný, čo vyplýva z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. I. ÚS 206/2015, I. ÚS 474/2016, III. ÚS 666/2016), ktorými boli sťažnosti poisťovne odmietnuté ako zjavne neopodstatnené. Súd sa tiež stotožnil aj s argumentáciou žalobcov už v rámci podanej žaloby, a sice, že rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 24. 10. 2013 vo veci C-22/12, I. L. proti M. N., O. L. jednoznačným spôsobom rieši otázku zodpovednosti poisťovne, keď SD EÚ zdôraznil, že bez ohľadu na systematické zaradenie určitého ustanovenia v národnom právnom predpise, ak toto ustanovenie upravuje občianskoprávnu zodpovednosť vznikajúcu v prípade dopravnej nehody, má sa za takéto ustanovenie považovať opatrenie určujúce rozsah krytia zodpovednosti a podmienky tohto krytia. Inak povedané, Súdny dvor v podstate vyslovil, že pojem zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel používaný v Smernici 2009/103 EHS treba vykladať čiastočne autonómne a podradiť pod neho aj také nároky, ktoré národné právo nezaraďuje medzi nároky na náhradu škody v prísnom slova zmysle, ak ich podstata je podobná. V zmysle záverov citovaného rozsudku Súdneho dvora treba článok 3 ods. 1 Smernice 2009/103 EHS vykladať tak, že pod pojem „opatrenie určujúce rozsah krytia zodpovednosti a podmienky tohto krytia“ sa musí zaradiť aj § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie bol preto toho názoru, že pokiaľ z ustanovenia podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. vyplýva, že poistený má právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému nároky na náhradu škody na zdraví, a pretože ustanovenia toho zákona sa majú vykladať tak, že škodou sa myslí akákoľvek ujma, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity, čo zahŕňa fyzickú aj psychickú traumu, tak ako vyplýva aj zo záverov Súdneho dvora vo veci Haasová, nie je ani takýto výklad toho zákonného ustanovenia neprípustne extenzívny, ako namietal žalovaný v 2. rade. Pretože žalobcovia boli podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. oprávnení uplatniť si svoje nároky aj priamo proti žalovanému, ktorý za ne podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. zodpovedá, pretože ide o ujmu na zdraví, je v tomto konaní pasívne vecne legitimovaný bez ohľadu na ďalšie jeho námietky a žaloba je proti nemu dôvodná. Rozširujúci výklad pojmu škoda pre účely ZoPZP je pritom ústavne konformný, pretože zmierňuje, resp. odstraňuje disproporciu medzi zákonným úrazovým poistením, t. j. poistením pri pracovných úrazoch a povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou motorového vozidla. Z ustanovenia § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. vyplýva, že poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve. V konaní nebolo sporné, že vozidlo, ktorým došlo k spôsobeniu dopravnej nehody bolo v čase nehody povinne zmluvne poistené u žalovaného. Z poistenia zodpovednosti má poistený právo, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla, a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania zodpovednosti, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. Účelom zákona č. 381/2001 Z. z., tak ako to vyplýva už z jeho názvu, je vytvoriť systém povinnej účasti prevádzateľov motorových vozidiel v systéme poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. Preto zákon č. 381/2001 Z. z. stanovuje všetkým prevádzateľom motorových vozidiel povinnosť poistiť svoju zodpovednosť za škodu, aby sa nestalo to, že niekto spôsobí motorovým vozidlom dopravnú nehodu a škoda takto vzniknutá nebude poškodenému uhradená, alebo by bol z titulu svojej objektívnej zodpovednosti prevádzateľa postihnutý povinnosťou zaplatiť škodu vo výške, ktorú nebude nikdy schopný zaplatiť. Bez ohľadu na to, či sa bude nemajetková škoda považovať za druh škody v nemateriálnej forme, alebo za nejaký osobitný inštitút, nemajetková ujma v každom prípade, vzhľadom k svojmu reparačnému účelu patrí medzi nároky, ktoré by mali byť z PZP uspokojené, pretože nie je žiadny rozumný akokoľvek odôvodniteľný argument, prečo by práve nemajetková ujma mala byť z rozsahu nárokov uspokojených z PZP vylúčená. Vychádzajúc zo základného faktu, že primárne a sekundárne pramene práva Európskej únie obsahujú harmonizáciu podmienok povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel (s poukazom na základné ciele vyjadrené v motorových smerniciach), bolo nevyhnutné prijať záver o povinnosti vnútroštátnych súdov pri aplikácii národného práva týkajúceho sa povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel uplatniť eurokonformný výklad (najmä § 4 ods. 1, 2 a § 15 ods. 1 ZoPZP). Vzhľadom na takto prezentovaný výklad, súd nepochybne ustálil, že pasívna vecná legitimácia žalovanému v 1. aj 2. rade svedčí, preto považoval námietky v časti tejto argumentácie za právne irelevantné, nereflektujúce aktuálnu rozhodovaciu prax v tejto oblasti.

1.4. Na základe vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že dňa 29. 11. 2018 z dôvodu protiprávneho konania G. H. I. došlo k dopravnej nehode, pri ktorej zrazil deti žalobcov v 1. a 2. rade, K. a F. a žalobkyňu v 3. rade, následkom čoho došlo vo vzťahu k K. B. a A. F. k spôsobeniu ťažkej ujmy na zdraví a vo vzťahu k F. B. k ublíženiu na zdraví s dobou liečenia v trvaní 14 dní, čím došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcov. Súd mal za to, že vážne poškodenie zdravia vo vzťahu k viacerým rodinným príslušníkom v priamom rade, ktorú títo nezavinili, predstavuje neoprávnený zásah do práv žalobcov na ich súkromný a rodinný život. Samotné zavinenie menovaného vodiča bolo ustálené v trestnom konaní, ktorý bol právoplatne odsúdený, pričom súd je týmto rozhodnutím podľa § 193 CSP viazaný. Medzi uvedeným neoprávneným zásahom a dotknutím osobnostnej sféry žalobcov je i bezprostredný vzťah príčiny a následku. Podstata súkromného, rodinného života pritom spočíva aj v oprávnení fyzickej osoby utvárať, udržiavať a rozvíjať zdravé vzťahy medzi členmi rodiny založené na citových väzbách v rámci ich bežného fungovania v živote bez negatívnych a neoprávnených vonkajších zásahov. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život, došlo na strane žalobcov k spôsobeniu ujmy, ktorá im bráni v plnom rozsahu pokračovať v nerušenom chode rodiny tak, ako tomu bolo pred nehodou. V konaní bolo podľa názoru súdu, najmä výpoveďami žalobcov a svedka, preukázané, že protiprávnym konaním vodiča bola narušená celistvosť a integrita celej rodiny žalobcov, ktorej následky sú, najmä vzhľadom na trvalé a vážne poškodenie zdravia ich syna, permanentné a nenapraviteľné. V dôsledku jeho poškodenia zdravia sa v podstate zmenil život celej rodiny, matka sa vzdala zamestnania, rodičia nemajú čas na seba a na svoje záujmy, a namiesto harmonického rodinného života, ktorý pred tým viedli, prežívajú bolesť, smútok a obavy nad ďalším osudom, najmä svojho syna a vnuka. Keďže žiadna forma morálneho zadosťučinenia podľa § 13 ods. 1 posledná časť vety Občianskeho zákonníka, ani trestná sankcia nepostačujú na to, aby bola primerane vyvážená a zmiernená vzniknutá nemajetková ujma na strane žalobcov, ktorých právo na ochranu osobnosti bolo neoprávneným zásahom porušené, majú žalobcovia právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (t. j. materiálnej satisfakcie) je vždy - v závislosti na individuálnych okolnostiach prípadu - existencia závažnej ujmy. Za závažnú ujmu treba považovať ujmu, ktorú fyzická osoba, vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky, považuje za ujmu značnú. Pritom však nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase (v tej istej situácii, prípadne spoločenskom postavení a pod.) vnímala aj každá iná fyzická osoba.

1.5. Výška náhrady nemajetkovej ujmy by mala v tomto konkrétnom prípade vyjadrovať objektívnu hodnotu duševných útrap žalobcov v 1. až 3. rade spojených so strachom o zdravie a život K. a F. B. bezprostredne po dopravnej nehode, ako aj hodnotu duševných útrap spojených s vedomím, že K. B. bude po veľmi dlhý čas, s veľkou pravdepodobnosťou po zvyšok života, vyradený z viacerých dôležitých sfér spoločenského uplatnenia, súvisiacich s jeho budúcim povoláním, vykonávaním športových aktivít a nadväzovaním a udržiavaním nových vzťahov, keďže dôsledkom dopravnej nehody prakticky stratil zrak na jedno oko a táto okolnosť nebola spornou. Citová ujma sa nie vždy dá preukázať úplne detailne, najmä preto, že ide o stav, ktorý slovami je ťažko opísať. Vzniknuté následky však možno kvalifikovať do určitej miery ako štandardné a potom ako následky, ktoré majú závažnejší dopad na zdravie (vážne psychické traumy, iné zdravotné následky) prípadne trvalý vplyv na stratu pracovnej a spoločenskej uplatniteľnosti a pod., intenzívnejšie a závažnejšie následky vznikajú tiež v prípade komplikovanejších vzťahov individuálnych prípadov (strata jediného dieťaťa, veľmi malého dieťaťa, alebo vôbec jediného žijúceho príbuzného), ktoré si nepochybne zaslúžia výraznejšie odškodnenie. Ak sú spôsobené následky podobné, potom pri výške nemajetkovej ujmy by malo byť stanovené základné odškodnenie v sume, ktorá by zodpovedala pravidelným štandardným následkom, a ktorá by ďalej mohla byť v určitom rozpätí upravovaná s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu podľa toho, či vzniknuté následky sú ťažšie alebo ľahšie ako štandardný prípad, alebo podľa toho, či sú zistené aj iné okolnosti, ktoré treba vziať do úvahy. Pri tom je potrebné mať na zreteli, že takúto ujmu nemožno v peňažnej forme v žiadnom prípade odčiniť, maximálne možno zmierniť jej negatívne dôsledky. V danom prípade z dokazovania vyplynulo, že rodičia a stará matka museli dúfať v záchranu života K. minimálne niekoľko dní, ak nie týždeň, čo potvrdzujú výpovede žalobcov v 1. a 2. rade, ako aj znalecký posudok č. 69/2020, z ktorého vyplýva, že pacient (K. B.) bol prijatý s polytraumou ako poranenie postihujúce viacero orgánových systémov s ohrozením základných životných funkcií a so závažným poranením mozgu. Okrem toho, z dokazovania, najmä z výsluchu žalobkyne v 3. rade a svedka, vyplýva, že stará matka ako priama účastníčka nehody a osoba v tom čase priamo zodpovedná za K. a F., s ktorými prechádzala po prechode pre chodcov,

si napriek tomu, že nepochybila, subjektívne vyčíta, že vôbec došlo k dopravnej nehode, a takto sa opakovane traumatizuje.

1.6. Čo sa týka výšky priznanej náhrady, z rozsudku OS Nové Zámky č. k. 2T/108/2019-498 z 05. 02. 2020 vyplýva, že bol jednoznačne ustálený vinník nehody, keď okrem samotného priznania obžalovaného, súd dospel k záveru, že obžalovaný skutkom naplnil všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu, pričom súd nemal žiadne pochybnosti ani o existencii priamej príčinnej súvislosti medzi protiprávnym konaním obžalovaného a následkom jeho činu na jednej strane a jeho nedbanlivostným zavinením na strane druhej. V konkrétnom prípade je určená predovšetkým spôsobom vykonania činu nedaním prednosti po prechode pre chodcov idúcim chodcom a jeho následky, okolnosťami, za ktorých bol spáchaný, keď obžalovaný zrazil troch chodcov za situácie, keď títo prešli už polovicu vozovky a mierou zavinenia obžalovaného. Obžalovaný síce jazdil v limite maximálnej predpísanej rýchlosti v obci, avšak v neskorých večerných hodinách, za všeobecne zníženej viditeľnosti v porovnaní s dennou dobou, a pokiaľ obžalovaný subjektívne počítaval v rozhodnom úseku zníženú viditeľnosť, mal v súlade so svojimi povinnosťami prispôsobiť jazdu subjektívne vnímaným podmienkam a jazdiť takou rýchlosťou, ktorá by mu umožnila v prípade potreby bezpečne zastaviť. Z hľadiska zavinenia obžalovaného, zdôraznil súd porušenie jeho povinnosti ako vodiča, spočívajúcej v nedaní prednosti v jazde chodcom po prechode pre chodcov, ktorí v žiadnom prípade nevytvorili náhlu prekážku v jazde, keďže prechádzali cez vozovku v smere jazdy obžalovaného zľava doprava a v čase zrážky prešli už celú ľavú stranu vozovky. Súdom vyššie uvedený a zistený skutkový stav úplne vyvracia závery znaleckého posudku č. 13/2019, na ktorý poukazuje žalovaný v 2. rade, preto o zohľadnení spoluzavinenia v tomto prípade nemôže byť reč, keďže v prípade predmetnej dopravnej nehody nebolo žiadne spoluzavinenie poškodených preukázané. Súd však napriek tomu zohľadnil správanie sa vinníka dopravnej nehody po spáchaní skutku, keďže sa zaujímal o zdravotný stav poškodených, spáchanie skutku nepoprel a zároveň rodičom K. a F. sanoval do značnej miery ich výdavky spojené s následkami dopravnej nehody.

1.7. Súd prvej inštancie mal za to, že najväčší zásah bol spôsobený do práv rodičov detí, teda žalobcov v 1. a 2. rade, tento zásah pocítili na tom najcennejšom, čo majú a to sú ich deti, pričom z vykonaného dokazovania vyplynulo, že prežívali skutočný strach o život syna, do ktorého zdravia bolo zasiahnuté natoľko, že ho jeho zdravotný stav bude s veľkou pravdepodobnosťou obmedzovať v bežných činnostiach do konca života, čo sa bude bytostne týkať aj jeho rodičov, keďže tejto okolnosti musia podriaďiť a prispôsobiť svoje vzorce správania sa. Vo svetle vyššie uvedených okolností súd preto žalobcom v 1. a 2. rade priznal náhradu nemajetkovej ujmy každému po 1.250 eur. Taktiež bolo zasiahnuté do práv žalobkyne v 3. rade, ktorá ako stará matka prežila nielen strach o život svojho vnuka, ale tiež ťažké emočné stavy súvisiace s privolaním si traumy spojenej s výčtkami svedomia a opakovaného prežívania dopravnej nehody, za ktorú nenesie žiadnu zodpovednosť. Súd jej preto priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 500 eur. Súd súčasne uviedol, že si pri určení základu pre svoje úvahy o výške náhrady nemajetkovej ujmy určil niekoľko východísk, ktoré možno označiť za referenčné rámce k danej veci a týmito východiskami (ktoré sú obsahom bodu 50. odôvodnenia jeho rozhodnutia) boli: a/ rozhodnutie ESLP v prípade Kontrová proti SR, b/ príloha zákona č. 437/2004 Z. z., c/ komparatívne porovnanie s praxou v ČR. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 1 CSP a žalobcom priznal nárok na náhradu trov konania proti žalovaným v rozsahu 100%, pretože žalobcovia boli celkom úspešní, čo do základu nároku, aj keď nie, čo do priznanej výšky nároku, pričom žalovaní neuviedli žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257 CSP a ani ich súd nevzhladol. Aj v tomto konaní je potrebné aplikovať zásadu úspechu podľa § 255 ods. 1 CSP, ale tým, že žalobcom bola priznaná aspoň časť nároku, boli, čo do právneho základu nároku, celkom úspešní, a preto majú nárok na náhradu trov v rozsahu 100%. O výške trov rozhodne súdny úradník podľa § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti rozhodnutia, pričom bude vychádzať z priznanej sumy.

2. Proti tomuto rozsudku, v rozsahu jeho vyhovujúceho výroku a výroku o náhrade trov konania, podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný v 1. rade, namietajúc, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedol, že v rámci dokazovania neboli preukázané tie okolnosti, ktoré zákon pri priznávaní nemajetkovej ujmy vyžaduje, konkrétne absencia preukázania natrhnutia alebo zániku rodinných vzťahov, resp. kvality vzájomného vzťahu, a preto namietal nepreukázanie vzniknutej nemajetkovej ujmy žalobcami. Okrem toho, súd nedostatočne vyhodnotil vznesenú námietku spoluzavinenia poškodených, ako i duplicitné uplatnenie už vyporiadaných nárokov poškodených. Závery súdu prvej inštancie sú

preto neakceptovateľné a svojou povahou zakladajú odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP a § 365 ods. 1 písm. h) CSP. Uviedol, že zo záverov znaleckého posudku č. 13/2019 jednoznačne vyplýva, že na vzniku predmetnej dopravnej nehody sa podieľali okrem nesprávneho konania vodiča aj samotní poškodení – chodci. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že príčinou dopravnej nehody nebolo výlučne nesprávne konanie odsúdeného, ale príčinou dopravnej nehody bolo aj konanie chodcov, ktorí nesprávnym a nedbanlivostným spôsobom užívaním komunikácie ohrozili nielen seba, ale vystavili nebezpečenstvu aj osobu p. I.. V tomto kontexte považuje za náležité, aby súd bral do úvahy aj nedbanlivostné správanie, resp. konanie poškodených – chodcov, ktorí nesprávne vyhodnotili situáciu a vkročili na priechod pre chodcov, a tak vystavili nebezpečenstvu nielen seba, ale aj vodiča. V zmysle záverov uvedeného znaleckého posudku spracovaného v trestnom konaní bolo preukázané spoluzavinenie na vzniku škody poškodenými, a preto ako kritérium pre určenie výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy by súd mal zohľadniť i naplnenie tohto kritéria. Konanie poškodených, ktorí nesprávnym a nedbanlivostným spôsobom užívaním komunikácie ohrozili seba, bolo porušením preventívnej povinnosti podľa § 415 Občianskeho zákonníka, čím sa podieľali na vzniku, resp. na zväčšení škody utrpenej pri dopravnej nehode, čo zakladá ich spoluzavinenie na vzniku škody v zmysle § 441 Občianskeho zákonníka. Ďalej namietal, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie v priznávajúcej časti náležite neodôvodnil. Z napadnutého rozsudku nie je zrejmé, v akej miere mali hodnotiace kritéria vplyv na celkovú úvahu súdu o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy práve tak, ako táto bola priznaná výrokom napadnutého rozsudku. Je toho názoru, že v danej veci neexistujú ani samotné dôvody pre priznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy a má za to, že nárok žalobcov nie je preukázaný. Nie je možné priznať nemajetkovú ujmu na základe tvrdení, že sú žalobcovia v 1. a 2. rade dôsledkom dopravnej nehody obmedzení, pretože musia svoje deti sprevádzať do školy, resp. škôlky z dôvodu strachu, keď je bežné malé dieťa sprevádzať na rôzne miesta (či už škola, krúžky, atď....). Taktiež, v prípade priznania nemajetkovej ujmy by prišlo k dvojitému hodnoteniu vzniknutej nemajetkovej ujmy na ľudskom zdraví - v režime náhrady škody na zdraví a v režime ochrany osobnosti, na základe totožných skutkových tvrdení, čím by prišlo k flagrantly porušeniu všeobecnej právnej zásady "non bis in idem", ako i princípu proporcionality. Nie je možné, aby sa osoba dotknutá na zdraví snažila cestou ochrany osobnosti nahradzovať alebo navyšovať nároky na bolestné a náhradu sťaženia spoločenského uplatnenia, nakoľko možnosť uplatnenia týchto špeciálnych nárokov vylučuje možnosť duplicitného uplatnenia nárokov všeobecných. V danom prípade poškodeným bolo poskytnuté v zmysle ust. zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia odškodnenie z titulu bolestného, ako aj z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia ktoré vo vyčerpávajúcom rozsahu zohľadnilo všetky okolnosti poškodenia zdravia a jeho následkov. Vzhľadom na výšku priznaných plnení, ktorá bola odvodená z bodového hodnotenia za vytrpené bolesti a zranenia, by bolo priznanie nemajetkovej ujmy nespravodlivé, nakoľko už so samotnej výšky bodového hodnotenia je jednoznačné, že zranenia poškodených neboli život ohrozujúce. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy z titulu neoprávneného zásahu do osobnostnej sféry žalobcov v 1. a 2. rade je to, aby intenzita a okolnosti takéhoto zásahu odôvodňovali priznanie finančného zadosťučinenia, keď by sa iná nemateriálna forma satisfakcie javila ako nedostatočná. Posúdiac okolnosti daného poškodenia zdravia poškodených (detí, ako aj žalobkyne v 3. rade) a dopad tejto udalosti na súkromný a rodinný život žalobcov, dospel k záveru, že uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je v celom rozsahu nedôvodný a nie je preukázaný. Na jednej strane, je potrebné uznať, že následky poškodenia zdravia poškodených a dopad tejto udalosti na súkromný a rodinný život žalobcov, ako rodičov poškodených detí, boli nie zanedbateľné a žalobcovia mohli mať subjektívny pocit, že sa im zmenil celý život, na druhej strane je však potrebné konštatovať, že právo na primerané finančné zadosťučinenie je vyhradené pre tie prípady, keď intenzita zásahu do súkromného a rodinného života dotknutej osoby je značná a nenapraviteľná, napr. v prípade smrti blízkej osoby a vážneho alebo pretrvávajúceho narušenia rodinných väzieb. V danom prípade však došlo len k prechodnému vplyvu nehody na súkromný a rodinný život žalobcov, nebolo preukázané žiadne zhoršenie rodinných vzťahov. Je preto zrejmé, že nárok bol priznaný v rozpore s jeho účelom a súdom priznaná náhrada nemajetkovej ujmy, ako i jej výška je nepreskúmateľná. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie, v jeho vyhovujúcom výroku a vo výroku o náhrade trov konania, podal odvolanie aj žalovaný v 2. rade, namietajúc, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, a to z dôvodu, že súd prvej inštancie priznal žalobcom nárok, ktorý nemá právny základ v platnej a účinnej legislatíve. Súd prvej inštancie na zistený skutkový stav síce aplikoval správnu právnu normu, avšak jej obsah nesprávne interpretoval. Žalobou uplatnené nároky boli v skutočnosti nárokmi účastníkov dopravnej nehody spojených s poškodením ich zdravia,

t. j. maloletého K. B. a F. B., ako aj žalobkyne v 3. rade a boli kryté poistným plnením v podobe bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia. Je jednoznačné, že nároky, ktoré žalobcovia uplatnili ako náhradu nemajetkovej ujmy cez ustanovenie § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka boli v plnom rozsahu odškodnené v rámci odškodňovania bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia priamych účastníkov dopravnej nehody. Z výkladu zákona o PZP nemožno za žiadnych okolností dospieť k záveru, že by z povinného zmluvného poistenia bolo možné uhrádzať za daných skutkových okolností nemajetkovú ujmu. Trvá na tom, že zákon o PZP neupravuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy osoby na tom základe, že v dôsledku dopravnej nehody došlo k poškodeniu zdravia jej príbuzných. Je jednoznačné, že sa za danej skutkovej situácie jedná sa o duplicitné odškodnenie tých istých nárokov. Nie je mu zrejmé, ako dospel súd prvej inštancie k názoru, že ak sa priznáva nárok na náhradu nemajetkovej ujmy pozostalým po obetiach dopravných nehôd, automaticky sa priznáva aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy príbuzným osôb zranených pri dopravnej nehode. V súvislosti s absenciou odôvodnenia skutočností, na základe ktorých bola súdom prvej inštancie priznaná nemajetková ujmu za danej skutkovej situácie, takéto odôvodnenie rozsudku je v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ako aj rozhodovacou činnosťou Ústavného súdu Slovenskej republiky. Je toho názoru, že v rámci platnej a účinnej legislatívy Slovenskej republiky neexistuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy osoby, ktorej príbuzní utrpeli škodu na zdraví pri dopravnej nehode. Takýto nárok rovnako nebol doposiaľ judikovaný ani najvyššími súdnymi autoritami. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne.

4. Žalobcovia v 1. a 2. rade vo vyjadreniach k podaným odvolaniam žalovaných v 1. a 2. rade navrhli, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil, nakoľko je vecne správne.

5. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), viazaný rozsahom a dôvodmi podaných odvolaní žalovaných v 1. a 2. rade (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP), prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania, s verejným vyhlásením rozsudku a po prejednaní veci dospel k záveru, že odvolania žalovaných nie sú dôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutom rozsahu (vyhovujúci výrok a súvisiaci výrok o náhrade trov konania) je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdiť, keď súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci a vec aj správne právne posúdil.

6. Predmetom konania v tejto veci na základe podanej žaloby žalobcov v 1. až 3. rade je uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, a to na tom skutkovom základe, že dňa 29. 11. 2018 o cca 17.40 hod. riadil zamestnanec spoločnosti Parcel Service Komárno, s. r. o. G. H. I. osobné motorové vozidlo značky Volvo XC 90 po C. ulici v meste C. D., kde v blízkosti odbočky k D. J. na C. ulici v rozpore s ustanovením § 4 odsek 1 písmeno č) zákona č. 8/2009 Z. z. nevenoval dostatočnú pozornosť riadeniu tohto vozidla, v dôsledku čoho v rozpore s ustanovením § 4 odsek 1 písm. f) uvedeného zákona narazil do poškodených chodcov maloletého K. B., narodeného XX. XX. XXXX, bytom C. D., B. XX, A. F. narodenej XX. XX. XXXX, bytom C. D., C. XXXX/XX a maloletej F. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. D., B. XX, prechádzajúcich cez cestu po vyznačenom priechode pre chodcov, následkom čoho maloletý K. B. utrpel difúzne axonálne poranenie mozgu, zlomeninu pravej kľúčnej kosti a poranenie rohovky oboch očí - keratopatiu s predpokladanou dobou liečenia v trvaní viac ako 6 mesiacov, poškodená A. F. utrpela tržno-zmliaždenú ranu na temene hlavy vpravo, zlomeninu pravej kľúčnej kosti, zlomeniny panvových kostí vpravo (pravej krížovej kosti a lonovej kosti), zlomeninu jedného rebra vpravo a pomliaždenie pravých pľúc s predpokladanou dobou liečenia v trvaní 10 až 12 týždňov a maloletá F. B. utrpela otras mozgu, odreninu v ľavej spánkovej oblasti hlavy, na chrbte ľavej ruky, na ľavom kolene a na chrbte ľavej nohy s dobou liečenia v trvaní 14 dní. Za uvedené bol odsúdený G. H. I. rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 2T/108/2019 zo dňa 05. 02. 2020, pričom mu bol uložený trest 18 mesiacov s odkladom so skúšobnou dobou 30 mesiacov, trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlo na dobu 4 rokov. Uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 2To/43/2020 zo dňa 12. 08. 2020 bolo podané odvolanie obžalovaným zamietnuté, pretože nebolo dôvodné. Parcel Service Komárno, s. r. o. ako prevádzkovateľ motorového vozidla uzavretú poistnú zmluvu o zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel so žalovanou v 2. rade - spoločnosťou Generali Poistovňa, a. s. Žalobný návrh sa opiera o nárok žalobcov na základe zásahu do ich nemajetkovej osobnostnej sféry, nakoľko ujma im bola spôsobená dopravnou nehodou ako následok, ktorý sa prejavuje v ich osobnostnom a rodinnom živote pri bežnom obsahu napĺňania rodinného života. Pri dopravnej nehode deti rodičov B. ako žalobcov utrpeli vážne zranenia, pričom K. bol bezprostredne po nehode oživovaný a došlo u neho k život ohrozujúcim zraneniam hlavy, a takisto stará matka detí K. a F. utrpela mnohopočetné zranenia. K. taktiež utrpel zranenia oka, ktoré nie je stále vyliečené a pravdepodobne ho bude sprevádzať až do

konca života. F. utrpela zranenia, z ktorých sa fyzicky zotavila, psychicky bol jej stav po nehode zlý tak, že musela navštevovať psychológa. A. F. ako stará mama oboch zranených detí a mama A. utrpela mnohopočetné zlomeniny. Uvedenou dopravnou nehodou došlo k zásahu do súkromného a rodinného života žalobcov, a teda aj k zásahu do ich osobnostnej sféry, ktorá požíva ochranu v zmysle ust. § 11 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka.

7. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

8. Podľa § 380 ods. 1 CSP odvolací súd je odvolacími dôvodmi viazaný.

9. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnou, tak aj procesnoprávnou oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania (okrem prípadov uvedených v ustanovení § 379 CSP), tak aj dôvodmi podaného odvolania. Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu.

10. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a z takto zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver a svoje rozhodnutie aj správne a vyčerpávajúco odôvodnil. S poukazom na uvedené dôvody, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutom vyhovujúcom výroku a vo výroku o náhrade trov konania ako vecne správny potvrdil, majúc pritom súčasne za to, že súd prvej inštancie sa v dôvodoch napadnutého rozsudku vysporiadal so všetkými právne relevantnými skutočnosťami majúcejmi vplyv na posúdenie tohto nároku.

11. Z hľadiska dôvodov podaného odvolania žalovaného v 1. rade, ktorý tvrdil, že bolo preukázané (závermi znaleckého posudku č. 13/2019) spoluzavinenie na vzniku škody poškodenými, pričom túto skutočnosť mal súd prvej inštancie zobrať do úvahy ako kritérium pre učenie výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy, odvolací súd udáva, že s takouto argumentáciou odvolateľa sa nestotožňuje, pričom súčasne súhlasí s prijatými závermi súdom prvej inštancie ohľadne vyhodnotenia prípadného spoluzavinenia na vzniku škody poškodenými. Z obsahu spisu je zrejmou skutočnosť, že v priebehu trestného konania, v jeho fáze prípravného konania bol vypracovaný znalecký posudok č. 13/2019 G. E. F., N. za účelom technickej analýzy dopravnej nehody, zo záverov ktorého vyplýva, i to, že technika chôdze chodcov po priechode pre chodcov nebola správna a títo z technického hľadiska vytvorili nebezpečenstvo, pričom chodci mohli zrážke s vozidlom zabrániť tak, že by nevstupovali do jazdného pruhu vozidla v čase, keď vzhľadom na skutočnú rýchlosť a vzdialenosť tohto vozidla muselo dôjsť ku vzniku kolíznej situácie. Tiež zo záverov posudku vyplýva, že technickou príčinou vzniku dopravnej nehody bol i (okrem nesprávnej techniky jazdy vodiča vozidla) nesprávny spôsob užívania komunikácie chodcami pohybujúcimi sa na ceste po prechode pre chodcov takým spôsobom, že vstupom do jazdného pruhu vozidla vytvorili na vozovke nebezpečenstvo. Z rozsudku Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 2T/108/2019-498 zo dňa 05. 02. 2020 vyplýva konštatovanie súdu prvej inštancie o porušení dôležitej povinnosti obžalovaného ako vodiča, spočívajúcej v nedaní prednosti v jazde po prechode pre chodcov kráčajúcim chodcom, ktorí obžalovanému v žiadnom prípade nevytvorili náhlu prekážku v jazde, keďže prechádzali cez vozovku (v smere jazdy obžalovaného) zľava doprava a v čase zrážky prešli už celú ľavú stranu vozovky. V kontexte vyššie opísaného, súčasnou aplikáciou ustanovenia § 193 CSP, súd prvej inštancie správne vyhodnotil, že spoluzavinenie na vzniku škody poškodenými preukázané nebolo, keď závery znaleckého posudku č. 13/52019 sú v zjavnom rozpore so závermi prijatými súdom v trestnom konaní z hľadiska skutkového i právneho. Na margo uvedeného je potrebné uviesť i to, že ustanovenie § 193 CSP a jeho výklad upravuje viazanosť odsudzujúcim rozsudkom trestného súdu vo vzťahu ku všetkým skutočnostiam, ktoré boli podmienkou odsúdenia odsúdeného a trestným súdom boli zistené, keď z takéhoto rozsudku je treba vychádzať ako z celku a brať pritom do úvahy jeho právnu aj skutkovú časť, ktorá rieši naplnenie skutkovej podstaty trestného činu konkrétneho konania páchatel'a. Vychádzajúc z uvedeného, skutkové okolnosti prípadu, jednoznačne vyhodnoteného trestným súdom v jeho rozhodnutí, nenasvedčovali tomu, že by sa na vzniku škody mohla podieľať ďalšia osoba, resp. osoby a v komplexe posudzovaného, pri existencii zjavného rozporu predloženého znaleckého posudku č. 13/2019 s prijatými závermi trestného súdu, možno konštatovať, zhodne so súdom prvej inštancie, len to, že spoluzavinenie na vzniku škody zo strany poškodených preukázané nebolo.

12. Pokiaľ ďalej žalovaný v 1. rade namietal, že súd prvej inštancie v priznávajúcej časti svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil, ani s takouto argumentáciou žalovaného v 1. rade sa odvolací súd nestotožňuje.

13. Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami strany sporu, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre zákonného rozhodnutia. Zákonné ustanovenie § 220 ods. 2 CSP sa totiž chápe aj z hľadiska práv strany sporu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého súčasťou je aj právo na súdne konanie spĺňajúce garancie spravodlivosti, a toto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. rozsudok vo veci H. M. proti Španielsku z 21. januára 1999, sťažnosť č. 30544/96, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1999-I) tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia.

14. Prihliadajúc na uvedené, odvolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie spĺňa kritéria pre odôvodňovanie rozhodnutia v zmysle § 220 ods. 2 CSP, a preto ho treba považovať za preskúmateľné. Odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie predovšetkým zodpovedá základnej štruktúre odôvodnenia rozhodnutia (čoho sa žalobcovia domáhajú a z akých dôvodov, aké je stanovisko žalovaných k žalobe, aké relevantné dôkazy boli súdom vykonané a aké skutočnosti z nich súd zistil, aký skutkový stav bol súdom zistený, aké právne normy na vec aplikoval, ako tieto normy vyložil, ako subsumoval zistený skutkový stav pod aplikovanú právnu normu, aké právne závery vyplývajú vo vzťahu k podanej žalobe), súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia, ale aj ich obsahovej (materiálnej) náplni, čím sa napĺňajú najmä kritéria určitosti (prehľadnosti), zrozumiteľnosti a presvedčivosti rozhodnutia. V danej veci tak mal odvolací súd za to, že súd prvej inštancie jasne, zrozumiteľne a dostatočne odôvodnil, z čoho vychádzal a akými úvahami sa pri rozhodovaní riadil. Jeho rozhodnutie je dostatočne odôvodnené, a to, že v jeho vyhovujúcom výroku vyznelo v neprospech žalovaných, neznamená, že by v danej veci došlo k porušeniu práva žalovaných na spravodlivý proces. Je tak potrebné uzavrieť, že rozhodnutie súdu prvej inštancie, tak ako už odvolací súd uviedol, je rozhodnutím riadne a výstižne odôvodneným.

15. V tejto spojitosti sa odvolací súd nestotožňuje ani s tvrdením žalovaného v 1. rade, že v danej veci neexistovali dôvody pre priznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy žalobcom.

16. Nemajetkovou ujmov v zmysle ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka je taká ujma, ktorá sa premieta do psychickej sféry fyzickej osoby a ktorej zmyslom náhrady je dosiahnuť vyváženosť miery ujmy na hodnotách ľudskej dôstojnosti s konkrétnym finančným vyjadrením náhrady takej nemajetkovej ujmy a s prihliadnutím na všetky okolnosti konkrétneho prípadu, prípadne optimálne, a tým účinne vyvážiť a zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu a poskytnúť čo najúplnejšiu a najúčinnnejšiu občianskoprávnu ochranu osobnosti fyzickej osoby. Súd pri úvahe o primeranosti požadovanej satisfakcie musí predovšetkým vychádzať z celkovej povahy, ale i z jednotlivých okolností konkrétneho prípadu (musí prihliadnuť k intenzite, povahe, spôsobu neoprávneného zásahu, charakteru a rozsahu zasiahnutej hodnoty osobnosti, trvaniu nemajetkovej ujmy a pod.). Platná právna úprava neustanovuje rozsah (výšku) peňažného zadosťučinenia. Výšku náhrady nemajetkovej ujmy určuje súd, pričom výška peňažného zadosťučinenia musí byť primeraná, avšak je predmetom voľnej úvahy súdu. Súd pri svojom rozhodovaní musí vychádzať iba z dvoch kritérií - a to závažnosti vzniknutej ujmy, pričom sa predpokladá, že čím je závažnejšia táto ujma, čo do svojho rozsahu trvania dôsledkov a pod., tým vyššia bude aj jej náhrada v peniazoch a z okolností, ku ktorým došlo k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby. Súd preto musí v každom prípade vychádzať z dostatočne zisteného skutkového stavu, pretože len tak je možné docieľiť satisfakčnú funkciu priznanej náhrady nemateriálnej ujmy v peniazoch, ktorou sa sleduje primerané a zodpovedajúce vyváženie a zmiernenie vzniknutej nemajetkovej ujmy osobnosti postihnutej fyzickej osoby. Je možné s poukazom na uvedené zhrnúť, že je faktom, že neexistujú žiadne exaktné kritériá, žiadne metodiky výpočtu, ani žiadne bodové ohodnotenie, na základe ktorých by sa výška náhrady nemajetkovej ujmy stanovovala. Stanovenie výšky náhrady je teda zo zákona na voľnej úvahe súdu, ktorá však musí byť odôvodnená a musí mať základ v zistenom skutkovom stave ohľadne zákonom predvídateľných kritérií.

17. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie náležite odôvodnil, čo je potrebné považovať za závažnú ujmu, ako i to, čo by mala náhrada nemajetkovej ujmy v konkrétnom prípade vyjadrovať, keď správne uviedol, že týmto vyjadrením by mala byť objektívna hodnota duševných útrap žalobcov, prežitých v súvislosti so strachom o život a zdravie ich detí a vnúčat, predovšetkým maloletého K., ktorému bola neoprávneným zásahom škodcu spôsobená ťažká ujma na zdraví s trvalými následkami, v ktorom kontexte možno dôvodne ustáliť, že len forma morálneho zadosťučinenia v takomto prípade nie je postačujúca. Súd prvej inštancie v tomto ohľade správne diferencoval výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy rodičom v porovnaní so starou matkou, keď uzavrel, že najväčší zásah bol spôsobený do osobnostných práv rodičov detí, ktorí ho pocítili na svojich bytostne najbližších a najcennejších osobách - deťoch, ale súčasne správne uzavrel i to, že zásah do osobnostných práv žalobkyne v 3. rade - starej matky maloletých detí ako taktiež najbližšej osoby (navyše priamej účastníčky dopravnej nehody) je takej intenzity, že je dôvodné rovnako priznať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

18. Jedným zo základných kritérií podstatných pre posúdenie náhrady nemajetkovej ujmy, a tým aj jej ocenenie v podobe určenia výšky peňažného zadosťučinenia, je miera intenzity vzťahu medzi primárnou a sekundárnou obeťou protiprávneho zásahu. Táto intenzita pojmovo závisí od blízkosti, od kvality ich vzájomného vzťahu, ktorý medzi nimi v čase pred zásahom existoval. K objektivizačným kritériám, ktoré možno dôvodiť z doterajšej judikatúry tak možno zaradiť intenzitu citového putu medzi primárnou a sekundárnou obeťou, vek poškodeného a blízkych osôb, hmotná či existenčná závislosť týchto osôb. Podľa názoru odvolacieho súdu, všetky vyššie uvedené kritéria pre priznanie konkrétnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch boli súdom prvej inštancie brané na zreteľ a súd prvej inštancie ustálil takú výšku náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch pre žalobcov, ktorú i odvolací súd, vzhľadom na okolnosti prejednávanej veci a všetky predvídateľné kritéria, považoval za primeranú. Je nesporné, že v danom prípade sa medzi rodičmi, ako i starou matkou a ich maloletými deťmi, resp. vnúčatami, jedná o to najsilnejšie puto, aké možno v rámci rodinných a citových väzieb vytvoriť. Podľa názoru odvolacieho súdu potom v prípade zásahu do zdravia poškodených maloletých detí, navyše, v prípade maloletého K. formou ťažkej ujmy na zdraví, ktorá má zásadný dôsledok na jeho ďalší život tak po stránke zdravotnej, ako i z hľadiska obmedzení v rôznych životných činnostiach (ako je bližšie uvedené v napadnutom rozhodnutí), následkom takéhoto zásahu je i tak závažná ujma blízkej osoby, ktorá zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovenia Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Kladúc si pritom otázku, ako by dôsledky takéhoto zásahu prežíval každý iný, hlboko milujúci rodič a starý rodič, možno bez pochybností uzavrieť, že danú ujmu by každá iná fyzická osoba z pozície rodiča, resp. starého rodiča vnímala ako ujmu závažnú.

19. V kontexte vyššie uvedeného, odvolací súd opakovane udáva, že súd prvej inštancie zohľadnil všetky zásadné kritéria z hľadiska priznania nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobcom v 1. až 3. rade a svoje rozhodnutie riadne v tomto rozsahu odôvodnil. Pokiaľ žalovaný v 1. rade argumentoval, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy nemožno priznať žalobcom v 1. a 2. rade na základe ich tvrdení, že v dôsledku dopravnej nehody sú obmedzení, pretože musia svoje deti sprevádzať do školy, resp. škôlky v dôsledku strachu, keď je bežné malé dieťa sprevádzať na rôzne miesta, takéto nazeranie na vec zo strany žalovaného v 1. rade je zjednodušujúcim, keď žalobcovia i v kontexte uvedenej činnosti poukázali na prežívajúci neutíchajúci strach o maloleté deti, ktorý je prítomný v rámci ich každodenného bežného života, a nie na to, že v dôsledku dopravnej nehody musia deti sprevádzať, pretože takéto sprevádzanie malých detí sa vo všeobecnosti rodičom deje bežne a denne.

20. Pokiaľ ďalej žalovaný v 1. rade (a rovnako i žalovaný v 2. rade) namietal, že v prípade priznania nemajetkovej ujmy by prišlo k dvojitému hodnoteniu vzniknutej nemajetkovej ujmy - v režime náhrady škody na zdraví a v režime ochrany osobnosti, a to na základe totožných skutkových tvrdení, ani s takouto argumentáciou žalovaného v 1. rade sa odvolací súd nestotožňuje. Primárne je dôvodné uviesť to, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v prípade žalobcov v 1. a 2. rade je nárokom odlišným od nároku poškodených maloletých detí, resp. starej matky titulom škody na zdraví formou bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia, a to už len tým, že tieto nároky boli uplatnené odlišnými subjektami, rodičmi, na rozdiel od nároku maloletých detí titulom škody na ich zdraví. Kým zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je vyváženie a zníženie nepriaznivých následkov protiprávneho zásahu do osobnostných práv fyzickej osoby, konkrétne v danom prípade jej práva na súkromie a rodinný život, zmyslom náhrady ujmy vzniknutej ako priamy dôsledok do telesnej (fyzickej) integrity fyzickej osoby je poskytnúť relutárnu náhradu za ujmu spôsobenú poškodením zdravia, jeho liečenia alebo odstraňovania jeho následkov (bolestné), resp. za ujmu na zdraví, ktorá

má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh (sťaženie spoločenského uplatnenia). Nie je pritom vylúčené, aby tieto nároky vychádzali z toho istého skutkového deja, to však neznamená, že v danom prípade by nárok poškodených titulom škody na zdraví v sebe subsumoval i nárok žalobcov uplatnený v dôsledku protiprávneho zásahu do ich osobnostných práv, ako nárok ktorý je samostatným nárokom, so samostatnou právnou úpravou pre jeho uplatnenie a priznanie. Teda, nárok žalobcov v 1. a 2. rade ako rodičov poškodených maloletých detí, nie je nárokom, ktorý by bolo možné subsumovať do nároku maloletých detí, resp. starej matky na náhradu škody na zdraví za ich poškodenie zdravia v dôsledku dopravnej nehody. Uvedené platí i v prípade žalobkyne v 3. rade, starej matky maloletých detí, ktorá síce ako priama účastníčka dopravnej nehody bola odškodnená náhradou škody na zdraví v dôsledku priameho poškodenia zdravia, ktoré utrpela, to však v žiadnom prípade nevyklučuje možnosť domáhať sa nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za zásah do jej osobnostných práv - práva na rodinný život a súkromie ako starej matky maloletých detí, za prežitú útrapy, smútok a obavy nad osudom jej maloletých vnúčat. Potom možno uzavrieť to, že nemožno súhlasiť so žalovaným v 1. rade tvrdeným porušením zásady „non bis in idem“, pretože sa nejednalo o rozhodovanie o tom istom, ale o rozhodovanie o samostatnom nároku žalobcov, ktorého základ bol daný.

21. Vo vzťahu k odvolaniu žalovaného v 2. rade odvolací súd udáva, že s jeho odvolacou argumentáciou, že uplatnený nárok bol v plnom rozsahu odškodnený v rámci odškodňovania bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia priamych účastníkov dopravnej nehody, sa odvolací súd vysporiadal v bode 19. odôvodnenia tohto rozhodnutia, keďže táto je totožná s odvolacou argumentáciou žalovaného v 1. rade.

22. Pokiaľ žalovaný v 2. rade namietal, že zákon o PZP neupravuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy osoby na tom základe, že v dôsledku dopravnej nehody došlo k poškodeniu zdravia jej príbuzných, ani s touto odvolacou argumentáciou odvolací súd nesúhlasí, pričom udáva, že poukazuje na súdom prvej inštancie správne ustálené závery, že pasívna vecná legitímácia žalovaného v 2. rade je daná. Súd prvej inštancie správne uzavrel, že je potrebné vychádzať z extenzívneho výkladu pojmu škoda v tom zmysle, že táto zahŕňa i nemajetkovú ujmu za zásah do osobnostných práv, spočívajúci v zásahu do práva na súkromný a rodinný život. I keď tento nárok je v rámci rozhodovacej činnosti súdov poväčšine priznávaný ako nárok pozostalých po blízkej osobe, usmrtenej pri dopravnej nehode v súvislosti s prevádzkou motorového vozidla, niet žiadneho opodstatneného dôvodu, aby totožné právne závery ohľadne výkladu pojmu škoda pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. ako náhrady nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv neboli prijaté i pre blízke osoby poškodených z dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. Tak, ako súd prvej inštancie v tomto ohľade poukázal na rozhodnutie KS v Nitre pod sp. zn. 25Co/30/2021, so závermi tohto rozhodnutia ohľadne pasívnej vecnej legitímácie poisťovne sa odvolací súd stotožňuje i v tomto konaní, dodávajúc, že z právnej úpravy obsiahnutej v Občianskom zákonníku, ani z právnej úpravy obsiahnutej v zákone č. 381/2001 Z. z. nevyplýva nič, čo by bránilo takej interpretácii pojmu škoda, ktorý by v rámci svojho obsahu zahŕňal škodu majetkovú, ako aj škodu nemajetkovú, pričom ani komunitárne právo medzi pojmi škoda a ujma, resp. medzi materiálnymi škodami a nemajetkovými ujмами nerozlišuje. V podrobnostiach odvolací súd odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, s ktorého závermi ohľadne danosti pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v 2. rade sa stotožňuje.

23. S ohľadom na vyššie uvedené, odvolací súd, vyhodnotiac podané odvolania žalovaných v 1. a 2. rade ako nedôvodné, rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutom vyhovujúcom výroku a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania, ako vecne správny v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

24. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešným žalobcom v 1., 2. a 3. rade voči žalovaným v 1. a 2. rade priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, v zákonnej lehote (§ 262 ods. 2 CSP).

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).